

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10Sžo/68/2016
Identifikačné číslo spisu:	1014202015
Dátum vydania rozhodnutia:	25.01.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:1014202015.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a z členov senátu Zuzany Ďurišovej a JUDr. Jany Henčekovej, PhD., v právnej veci žalobcu: I.V.A., s.r.o., IČO: 36 452 751, SNP 2730/92, Snina, právne zastúpený: Advokátska kancelária Illeš, Šimčák, Brösl, s.r.o., IČO: 36 861 472, Štúrova 27, Košice, proti žalovanému: Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, Mierová 19, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 46/2014, č. 25357/2014-1000-43472 zo dňa 03.10.2014, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S/256/2014-68 zo dňa 25.novembra 2015, v spojení s opravným uznesením č. k. 2S/256/2014-85 zo dňa 27. apríla 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S/256/2014-68 zo dňa 25. novembra 2015 v spojení s opravným uznesením č. k. 2S/256/2014-85 zo dňa 27. apríla 2016 m e n í tak, že žalobu z a m i e t a .

Účastníkom náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Predmet konania

Krajský súd napadnutým rozsudkom uvedeným vo výroku rozhodnutia podľa § 250j ods. 2 písm. a) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“) zrušil napadnuté rozhodnutie žalovaného č. 46/2014, č. 25357/2014-1000-43472 zo dňa 03.10.2014, ako aj prvostupňové rozhodnutie Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. RP 417/2011-1060 zo dňa 09.03.2011 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“) a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zároveň uložil žalovanému povinnosť nahradiť trovy konania žalobcovi vo výške 732,43 Eur.

V odôvodnení rozhodnutia krajský súd uviedol, že ako vyplýva z administratívneho spisu, žalobca dňa 05.08.2009 podal na odbore riadenia obchodovania s citlivými tovarmi žalovaného dve žiadosti. Čo však pravdepodobne uniklo pozornosti žalovaného, tieto dve žiadosti spolu nesúvisia, nenadväzuje jedna

(exportná) na druhú (dovoznú), ako také neboli podané podľa § 15 ods. 5 zákona č. 179/1998 Z.z. o obchodovaní s vojenským materiálom a o doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 179/1998 Z.z.“). Iba žiadosť označená číslom D/IVA/SOOO/03/8/2009-A je žiadosťou dovoznou a súčasne reexportnou v súlade s § 15 ods. 5 písm. d/ zákona č. 179/1998 Z.z. Ako vyplýva z jej obsahu, ide o vojenský materiál dodávaný bieloruským partnerom (SOOO OMBiSi GRUP), ktorý bol určený konečnému užívateľovi Správa Akvizičného programu obrany Kórejskej republiky. Druhá žiadosť žalobcu označená číslom IVA/ATLA/3/08/2009 je vývoznou žiadosťou určenou ako konečnému užívateľovi Správe Akvizičného programu obrany Kórejskej republiky, kde ako zahraničný zmluvný partner je označená spoločnosť Atlanta - Benno H.Tiaden GmbH z Nemeckej republiky.

Krajský súd poukázal na to, že forma a údaje v žiadosti sú determinované formulárom vydávaným žalovaným, kde žiadateľ môže v časti A žiadosti ako účel žiadosti označiť buď dovoz, vývoz alebo reexport (prípadne ďalšie možnosti účelu). V prvej opisovanej žiadosti žalobca uviedol ako účel svojej žiadosti dovoz a následný reexport, pričom v druhej poradi opisovanej žiadosti uviedol iba vývoz. Pokiaľ ide o prvú žalobcovu žiadosť (D/IVA/SOOO/03/8/2009-A), ktorá nevyvolala spor medzi účastníkmi, na základe nej žalovaný vydal licenciu č. D909/0188 na dovoz tovaru a reexport AC 8333. Na základe druhej v poradí žiadosti žalobcu žalovaný vydal licenciu č. V909/0119 na vývoz a, hoci to žalobca nežiadal, tiež reexport AC 8334.

V tejto súvislosti súd poukázal na to, že z hľadiska princípu právnej istoty podlieha ochrane aj legitímne očakávanie, ktoré je užšou kategóriou ako právna istota, pričom poukázal na nález Ústavného súdu SR, sp. zn. PL. ÚS 16/06 zo dňa 30.04.2008, nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 10/04 zo dňa 06.02.2008. Samozrejme legitímne očakávania sa nedajú absolutizovať. Žalobca však mohol legitímne očakávať, že jeho žiadostiam vyhovie žalovaný spôsobom a v rozsahu, ako žalobca uviedol vo svojich žiadostiach. Nemohol predpokladať, že i napriek tomu, že v jednej zo svojich žiadostí žiadal len o vývozné povolenie, rozšíri jeho žiadosť žalobca na reexport. Zároveň sa nemožno stotožniť s tým, že žalobca obe žiadosti posúdil ako reexportné a vydal dve reexportné licencie. Znamenalo by to, že obe žiadosti mohol posúdiť ako vývozné a súčasne reexportnú, čo je však v rozpore s ich obsahom. Chyba v logickom úsudku žalovaného nastala pravdepodobne z dôvodu, že obe žiadosti (reexportná a vývozná) boli podané v jeden deň a tiež z dôvodu, že vojenský materiál v nich uvádzaný bol čo do druhu a množstva rovnaký.

Žalovanému tiež možno vytknúť, s ohľadom na jeho neskorší postih žalobcu pre porušenie zákona č. 179/1998 Z.z., že pokiaľ považoval žalobcovu žiadosť o vydanie vývoznnej licencie za žiadosť o reexport, na vydanie reexportnej licencie nemal dostatok podkladov. Z obsahu žiadosti ani z príloh k nej pripojených nevyplýva, že by žalobca žiadal o vydanie vývoznnej licencie tovaru, ktorý bol predtým do Slovenskej republiky dovezený zo zahraničia. Pokiaľ žiadosť žalobcu nebola z tohto hľadiska perfektná a prílohy úplné, mal žalovaný vyzvať žalobcu na opravu a doplnenie jeho žiadosti, alebo mohol jeho žiadosť o vydanie licencie zamietnuť.

Taktiež v kontexte legitímneho očakávania žalobcu, nemožno súhlasiť s takým postupom správneho orgánu, že na účastníka administratívneho konania prenesie zodpovednosť aj za svoje zlyhanie. Nebolo na mieste zo strany žalovaného vytýkať žalobcovi, že proti licencií, v ktorej nad rámec jeho žiadosti žalovaný povolil reexport, mohol podať rozklad, v ktorom mal túto skutočnosť (chybu žalovaného) namietat'. Nebol to žalobca, kto sa dopustil pochybenia ale žalovaný, ktorý vydal rozhodnutie s uvedenou vadou. Je pravdou, že žalobca si mohol uvedenú chybu všimnúť a namietat' ju za pomoci opravného prostriedku, na druhej strane možno uveriť žalobcovmu tvrdeniu, že konal v dobrej viere, že jeho žiadosti o udelenie vývoznnej licencie bolo vyhovené v rozsahu ako ju žiadal.

V priebehu administratívneho konania nebolo zo strany správneho orgánu žalobcovi vytýkané, že do zahraničia vyviezol tovar, ktorého pôvod bol nejasný, alebo čo i len spochybnený. Krajský súd tiež poznamenal, že z priebehu administratívneho konania ani z rozhodnutia nevyplýva motív k porušeniu reexportnej licencie. Aj samotný žalovaný vo svojom rozhodnutí naznačil, že žalobca v prípade, že chcel

vyviešť predmetný vojenský materiál, mohol si podať samostatnú žiadosť na základe ktorej by mohol vojenský materiál vyviešť. Z uvedeného vyplýva, že žalovaný nevidel prekážku, aby žalobcovi vydal formálne licenciu na vývoz vojenského materiálu, ktorý považoval za vyvezený v rozpore s pred tým vydanou reexportnou licenciou. V uvedenom protirečení krajský súd potom postráda logický dôvod, prečo by sa žalobca vystavil riziku udelenia pokuty za porušenie licencie a nepožiadal o udelenie samostatnej licencie na vývoz predmetného vojenského materiálu. Uvedená skutočnosť však len podporuje argument žalobcu, ktorý navyše korešponduje i s obsahom jeho žiadostí, že podal dve žiadosti, z ktorej jedna bola dovozno-vývozná (reexportná) a druhá vývozná.

Aj v tomto prípade je teda podľa názoru krajského súdu podstatná aplikácia materiálneho hľadiska, nakoľko právny formalizmus v podmienkach demokratického právneho štátu nemôže celkom prevládať. Podľa krajského súdu je nepochybné, že žalobca v dňoch 05.01.2010 a 27.07.2010 vykonal vývoz vojenského materiálu, pričom žalobca tento mal vo vlastných zásobách alebo ho nadobudol na území Slovenskej republiky. Avšak žalobca svojou žiadosťou č. IVA/ATLA/3/08/2009 požiadaval o udelenie vývoznnej licencie, v ktorej žiadal o povolenie vývozu vojenského materiálu do Kórejskej republiky, pričom ako zahraničného zmluvného partnera uviedol obchodnú spoločnosť Atlanta - Benno H. Tieden GmbH, Nemecko. Žalobca postupoval v zhode so svojou žiadosťou.

Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav. V danom prípade nesprávne právne posúdenie veci spočívalo v tom, že žalovaný na zistený skutkový stav nesprávne aplikoval príslušnú právnu normu. Žalovaný konajúc v oboch stupňoch svoje rozhodnutie založil na právnom závere, že sa žalobca dopustil konania v rozpore s udelenou licenciou. Žalovaný rigidne formalisticky vychádzal zo skutočnosti, že vydal reexportnú licenciu a neprihliadol na skutočnosť, že jej vydanie žalobca vôbec nežiadal. Žalovaný ako orgán rozhodujúci o udelení licencie na vykonávanie zahranično-obchodnej činnosti s vojenským materiálom nedostatočne a nesprávne vyhodnotil žiadosť žalobcu o vývoznú licenciu, a v preskúvanom konaní bez hlbšej úvahy týkajúcej sa ohrozenia zahranično-politických a bezpečnostných záujmov Slovenskej republiky konanie žalobcu vyhodnotil ako nesúladné s § 14 ods. 3 a 5 zákona č. 179/1998 Z.z..

Podľa krajského súdu nemožno opomenúť skutočnosť, ktorá medzi účastníkmi nebola sporná, že žalobca oba vývozy (uskutočnené dňa 05.01.2010 a dňa 27.07.2010) avizoval (nahlásil) príslušnému správne orgánu a zo strany správneho orgánu neboli vznesené žiadne výhrady. Konanie žalobcu preto nebolo možné považovať za konanie vedomé v rozpore s licenciou č. V 909/0119, k čomu žalovaný vo svojom rozhodnutí nezauljal žiadne stanovisko.

Krajský súd sa stotožnil aj s námietkou žalobcu týkajúcou sa výšky udelennej pokuty a nedostatkov odôvodnenia jej primeranosti. K tomu uviedol že § 25 ods. 5 zákona č. 179/1998 Z.z., ustanovuje kritériá, na ktoré je správny orgán povinný prihliadnuť pri určení výšky pokuty. Krajský súd po preskúmaní žalobou napadnutého rozhodnutia dospel k záveru, že žalovaný v rozpore s § 25 ods. 5 písm. a/ zákona č. 179/1998 Z.z. v odôvodnení svojho rozhodnutia nijako nehodnotil mieru, význam a čas ohrozenia zahranično-politických a bezpečnostných záujmov štátu konaním žalobcu. Pokiaľ žalovaný výšku škody odvodil od rozdielu medzi cenou nákupu vojenského materiálu uvádzanou v žiadosti č. D/IVA/SOOO/03/8/2009-A a cenou predávaného vojenského materiálu podľa žiadosti č. IVA/ATLA/3/08/2009, s takýmto odvođením výšky škody nemožno v žiadnom prípade súhlasiť. Ide o arbitrárny spôsob výpočtu bez zohľadnenia primeranosti či funkcie uloženia pokuty pri administratívnom trestaní. Krajský súd súhlasil so žalobcom, že zisk sám o sebe neodôvodňuje primeranosť ukladanej pokuty.

Ďalej sa krajský súd oboznámil s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4S/109/2011 zo dňa 15.03.2013, ktorým bolo zrušené pôvodné rozhodnutie žalovaného o odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu č. RP 417/2011-1060 zo dňa 09.03.2011, a pokiaľ ide o časť jeho odôvodnenia týkajúcu sa výhrad k rozhodnutiu žalovaného, bol presvedčený, že jeho znenie si žalovaný vyložil príliš zužujúco. Krajský súd považoval odôvodnenie pokuty uloženej žalobcovi za nedostatočné. Je nepochybné, že žalovaný výšku pokuty neposudzoval v súlade s § 25 ods. 5 zák. č. 179/1998 Z.z., čo postačuje na

konštatovanie, že napadnuté rozhodnutie je nezákonné aj z tohto dôvodu.

Z vyššie uvedených dôvodov krajský súd po preskúmaní zákonnosti napadnutého rozhodnutia dospel k záveru, že žalovaný pri svojom rozhodovaní vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci, a preto napadnuté rozhodnutie žalovaného, ako aj prvostupňové rozhodnutie zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

II.

Zhrnutie odvolacích dôvodov žalovaného

Proti rozhodnutiu krajského súdu podala žalovaný včas odvolanie, z dôvodov, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2 písm. d) O.s.p.), rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f) O.s.p.), a súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav (§ 221 ods. 1 písm. h) O.s.p.).

Žalovaný konštatoval, že sa nemožno stotožniť so záverom prvostupňového súdu o tom, že rozhodnutie žalovaného vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia. Napadnuté rozhodnutie žalovaného nemožno považovať za nezákonné z toho dôvodu, že správny orgán nemohol rozhodnúť o udelení licencie na dovoz (za účelom reexportu) toho istého materiálu, ak by súčasne nemohol rozhodnúť o udelení licencie na vývoz tohto konkrétneho vojenského materiálu, pretože pri reexporte udelenie jednej licencie t.j. dovozná je podmienené udelením druhej - vývozná licencie.

Žalovaný mal za to, že v dôsledku konania žalobcu tým, že na udelenú vývoznú licenciu vyviezol vojenský materiál z vlastných zásob a nie ten, ktorý mal doviesť z Bieloruskej republiky a následne reexportovať, v skutočnosti došlo k tomu, že vyvezený tovar bol dodaný konečnému užívateľovi v Kórejskej republike bez udelenia platnej exportnej licencie, pretože licencia č. V909/0119 reexport AC 8334, číslo: 8333/2009-1054 zo dňa 08.09.2009 bola udelená výlučne na účely reexportovania konkrétneho tovaru dovezeného žalobcom z Bieloruskej republiky a nadobudnutého žalobcom na základe Kúpnej zmluvy č. 04-07/09 zo dňa 30. júla 2009 (ďalej len „kúpna zmluva“).

Poukázal na to, že žiadosť žalobcu o udelenie licencie na dovoz a reexport by bola podaná zbytočne, keby nemala na čo nadväzovať, to znamená, keby k nej súčasne nemala byť podaná žiadosť o udelenie licencie na vývoz tohto vojenského materiálu, teda na jeho reexport. V tejto skutočnosti je samotná podstata reexportu. Uviedol, že žalobca v oboch žiadostiach o licenciu (dovoznú i vývoznú) uviedol toho istého konečného užívateľa vojenského materiálu v Kórei, ale tiež v Certifikáte o konečnom užívateľovi zo dňa 14.05.2009 (vydaný v Kórei) má vojenský materiál tie isté čísla položiek vojenského materiálu i množstvo tak, ako boli priložené aj v prílohe k žiadosti o udelenie dovozná a vývozná licencie.

Bol toho názoru, že sa nemožno stotožniť s posúdením veci prvostupňovým súdom, keď konštatoval, že žalobca podal dve žiadosti, ktoré spolu nesúvisia. Opak je pravdou. K žiadosti o licenciu na dovoz reexport a k žiadosti o licenciu na vývoz (obe zo dňa 03.08.2009, doručené žalovanému dňa 05.05.2009), žalobca v prílohe predložil kúpnu zmluvu, ktorou pri žiadosti o dovoz preukázal odkiaľ vojenský materiál nadobudne (Bielorusko) a pri žiadosti o vývoz súčasne touto kúpnu zmluvou preukázal, že iba nadobudnutý vojenský materiál z Bieloruska bude predmetom vývozu do Kórejskej republiky, čo vyplýva aj z identicky vypracovaných príloh k oboj žiadostiam (zoznam položiek vojenského materiálu, počet položiek, množstvo vojenského materiálu). Na základe týchto dokladov a rovnakého termínu podania žiadostí žalovaný žiadosti žalobcu posúdil ako reexport toho istého vojenského materiálu. Žalobca nemal podanú samostatne inú žiadosť o udelenie licencie na vývoz do Kórejskej republiky okrem žiadosti zo dňa 03.08.2009, ktorú podal súčasne so žiadosťou o udelenie licencie na dovoz reexport.

Kontrakt č. PO-ATLANTA-170409-1 zo dňa 17. apríla 2009, na ktorý sa prvostupňový súd v rozsudku odvoláva, je kúpnu zmluvou, kde je žalobca uvedený ako predávajúci a nie ako kupujúci, kedy by

preukázal nadobudnutie vojenského materiálu, a preto žalovaný konštatoval, že na vývoz do Nemecka by žalobca musel podať novú samostatnú žiadosť o vývoznú licenciu, v ktorej by musel predložiť doklad o nadobudnutí vojenského materiálu a to iným kontraktom a nie kúpnu zmluvu, t.j. musel by predložiť doklady ako, alebo odkiaľ vojenský materiál nadobudol a súčasne by musel predložiť certifikát konečného užívateľa v Nemecku, keby išlo o trvalý vývoz do Nemecka.

To, že malo ísť o reexport iba dovezeného vojenského materiálu z Bieloruska nasvedčujú nielen vyznačené kolónky v písm. A) žiadosti žalobcu o dovoznú licenciu z Bieloruska zo dňa 03.08.2009, ale aj predloženie identickej kúpnej zmluvy, ďalej prílohy k žiadosti (poradové číslo, zoznam položiek vojenského materiálu, množstvo) a ostatných dokladov k žiadosti o dovoznú licenciu zo dňa 03.08.2009 i k žiadosti o vývoznú licenciu zo dňa 03.08.2009, ale aj z predloženého Certifikátu konečného užívateľa.

Žalovaný rozhodne nesúhlasil s názorom prvostupňového súdu o tom, že konaním žalovaného bol porušený princíp právnej istoty a spravodlivosti. Prvostupňový súd dostatočne neodôvodnil, ani neuviedol skutočnosti, na základe ktorých by bolo možné tvrdiť, že správny orgán svojím konaním porušil princíp právnej istoty a spravodlivosti.

Žalovaný sa ďalej nestotožnil s názorom krajského súdu, že v napadnutých rozhodnutiach v rozpore s ust. § 25 ods. 5 písm. a) zákona č. 179/1998 Z. z. nijako nehodnotil mieru, význam a čas ohrozenia zahranično-politických a bezpečnostných záujmov štátu konaním žalobcu. V predchádzajúcom súdnom konaní vedenom pred Krajským súdom v Bratislave, sp. zn. 4S/109/2011, zo dňa 15.03.2013, bol vyslovený právny názor, ktorý bol potvrdený rozsudkom Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5Sžo/34/2013, zo dňa 27.06.2014, o tom, že žalovaný správny orgán dostatočným spôsobom preukázal, že sa žalobca svojím konaním dopustil správneho deliktu. Správnemu orgánu bolo zo strany súdov vytknuté, že pri odôvodnení výšky uloženej pokuty neprihliadal v dostatočnej miere na primeranosť postihu a neskúmal jeho finančnú situáciu. Na základe tejto skutočnosti žalovaný plne rešpektoval vyššie uvedený právny názor súdov a pri určovaní výšky pokuty zohľadnil charakter protiprávneho konania, závažnosť porušenia povinnosti, spôsob a následky jej porušenia, pričom dospel k primeranej výške pokuty z hľadiska finančnej situácie žalobcu a posúdenia jeho novej likvidity.

Žalovaný mal za to, že skutok žalobcu konajúce správne orgány kvalifikovali po právnej stránke správne a že prvostupňový súd neuviedol žiadne kvalifikované dôvody, ktoré môžu byť dôvodom na zrušenie rozhodnutí žalovaného a vrátenie mu veci na ďalšie konanie, pretože predmetom konania je uloženie sankcie za porušenie zákona z dôvodu vývozu vojenského materiálu v rozpore s udelenou vývoznou licenciou, čo znamená, že predmetom konania nie je posúdenie procesu udeľovania licencie.

V tejto súvislosti uviedol, že právnym dôsledkom jeho rozhodnutí v konaniach o udelenie licencií je ich závažnosť, ktorá znamená, že rozhodnutie zaväzuje tak adresáta správneho rozhodnutia i správny orgán. Rozhodnutia vydané v predpísanej forme a doručené adresátovi sú platné. Správny orgán takéto rozhodnutie už nemôže ľubovoľne zmeniť alebo zrušiť a jeho adresát/žalobca môže proti platnému rozhodnutiu postupovať len spôsobom ustanoveným v zákone, t.j. podať rozklad tak, ako to vyplýva z poučenia nachádzajúceho sa v rozhodnutí o udelení príslušnej licencie.

Bol presvedčený, že jeho rozhodnutia plne korešpondujú s dokladmi, ktoré žalobca predložil k žiadosti o udelenie licencie na vývoz, že nekonal nad rámec žiadosti žalobcu o udelenie vývozných licencií, že proces udeľovania licencií nemožno považovať za formálne konanie a formalistický prístup. Poukázal na to, že obchodovanie s vojenským materiálom, jeho konečné použitie a konečný užívateľ vojenského materiálu sa starostlivo a precízne zisťuje a kontroluje prostredníctvom Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky a iných orgánov kontroly podľa § 16 ods. 1 zákona č. 179/1998 Z. z.

Záverom konštatoval, že pre svoje rozhodnutie si zadovážil dostatok podkladov, na základe ktorých zistil skutkový stav a aplikovaním príslušných zákonných ustanovení ustálil správny právny záver. Na základe uvedených skutočností navrhol, aby odvolací súd rozsudok prvostupňového súdu podľa § 220 O.s.p.

zmenil a žalobu zamietol.

III.

Vyjadrenie žalobcu k odvolaniu žalovaného

Žalobca sa k podanému odvolaniu vyjadril podaním zo dňa 14.04.2016. Uviedol, že žalovaný svojim konaním nenaplnil žiadnu z podmienok zákonného rozhodovania a preto rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktorým zrušil napadnuté rozhodnutie žalovaného z dôvodu jeho nezákonnosti, považoval za vecne a právne správne.

Poukázal na to, že žalovaný nad rámec žiadosti žalobcu v rozhodnutí o udelení licencie uviedol slovo "reexport AC 8334". Žalovaný v tejto súvislosti hrubo porušil povinnosť vyplývajúcu mu z § 3 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“). Nedostatočne, neúplne a nesprávne vyhodnotil žiadosť žalobcu o vývoznú licenciu, v ktorej nie je zaškrtnutá kolónka „reexport“, a len na základe vlastnej úvahy rozsah vydannej licencie obmedzil len na reexport.

Ak mal žalovaný pochybnosti, alebo iný názor na vôľu žalobcu o akú licenciu žiada, mal v súlade s vyššie uvedenou povinnosťou súčinnosti ako aj s povinnosťou podľa § 32 ods. 1 Správneho poriadku zistiť úplný skutkový stav veci, za tým účelom si obstarat' potrebné podklady pre rozhodnutie, vrátane prípadného vysvetlenia žalobcu, a takéto pochybnosti alebo rozpory odstrániť pred samotným vydaním rozhodnutia. Prijatie vlastného rozhodnutia v rozpore s podanou žiadosťou, len na základe vlastného zhodnotenia podania, považoval žalobca za nezákonné.

Opätovne v tejto súvislosti poukázal na znenie ustanovenia § 3 ods. 2 Správneho poriadku a uviedol, že prípadné opomenutie podania samostatnej žiadosti o udelenie licencie na vývoz a reexport žalobcom bez iného neznamena, že existujú dôvody, aby žalovaný rozhodoval nad rámec žalobcom podaného návrhu bez toho, aby si skutočnosti rozhodujúce pre vydanie svojho rozhodnutia neoveril, ak z návrhu/žiadosti jasne nevyplyvali. Nie je na mieste, aby akýkoľvek správny orgán robil závery o úmysle účastníka konania len na základe vlastných špekulatívnych domnienok, bez náležitého objasnenia skutočností tvoriacich základ rozhodnutia, hoci mal žalovaný na to dostatočné možnosti.

Nemožno tiež súhlasiť s názorom žalovaného, že úmysel žalobcu žiadať o vydanie licencie na vývoz - reexport možno vyvodíť aj z totožnosti položiek vojenského materiálu v zoznamoch, ktoré tvorili prílohu podaných žiadostí. Ako sám žalovaný v rozhodnutí o rozklade uvádza, žalobca vyviezol len položky vojenského materiálu, ktoré boli udelenou vývoznou licenciou výslovne schválené na vývoz. Žalobca teda postupoval plne v súlade s licenciou na vývoz - reexport vydanou žalovaným, čo do druhu vyvezeného vojenského materiálu.

Žalobca opätovne poukázal na to, že tak vývoz uskutočnený dňa 05.01.2016 ako aj vývoz uskutočnený dňa 27.07.2010 boli podrobené kontrole v zmysle vtom čase platných a účinných predpisov, pričom ani v jednom prípade neboli zistené žiadne pochybenia žalobcu. Žalobca aj s ohľadom na ďalšie skutočnosti uvedené v žalobe nemal dôvod pochybovať o zákonnosti svojho postupu pri uskutočnených vývozoch a po celý čas bol toho názoru, že plne a riadne postupuje v zmysle vydannej licencie na vývoz.

Pokiaľ ide o rozhodnutie žalovaného, ako bolo uvedené aj v žalobe, jeho nezákonnosť vidí žalobca aj v spôsobe určenia výšky pokuty. V tejto časti považuje žalobca rozhodnutie okrem iného za nepreskúmateľné, nakoľko žalovaný nedostatočne (ak vôbec) vyjadril spôsob a rozsah, v akom bral do úvahy mieru, význam a čas ohrozenia zahraničnopolitických a bezpečnostných záujmov štátu, ako aj hmotnú výšku škody vzniknutú protiprávnym konaním. Podľa názoru žalobcu nie je splnená podmienka náležitého odôvodnenia rozhodnutia. Odôvodnenie správnej úvahy, na základe ktorej dospel žalovaný k určeniu pokuty vo výške až 60.000 € je neurčité, bez skutočného určenia faktorov, na ktoré a v akej miere prihliadal žalovaný pri svojom rozhodovaní a odvoláva sa predovšetkým len na zákonné znenie náležitostí rozhodnutia o pokute, bez akejkoľvek konkretizácie ohrozenia či škody.

Pre úplnosť dal do pozornosti, že svojím konaním žiadnu škodu nespôsobil. Vzhľadom na vyššie uvedené preto nemožno súhlasiť s tvrdeniami žalovaného uvedenými v odvolaní. Naopak, žalobca žiadal odvolací súd, aby s prihliadnutím na všetky okolnosti potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa v celom rozsahu ako vecne a právne správny.

IV.

Argumentácia rozhodnutí žalovaného

Napadnutým rozhodnutím č. 46/2014, č. 25357/2014-1000-43472 zo dňa 03.10.2014 žalovaný zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie vydané žalovaným, samostatným oddelením dohľadu nad obchodovaním s vojenským materiálom č. RP 417/2011-1060 zo dňa 09.03.2011, ktorým bola žalobcovi uložená pokuta vo výške 60.000 eur podľa § 25 ods. 2 písm. c/ zákona č. 179/1998 Z. z. za správny delikt, ktorého sa žalobca mal dopustiť porušením § 14 ods. 3 a ods. 5 zákona č. 179/1998 Z. z. tým, že v dňoch 05.01.2010 a 27.07.2010 vykonal vývoz vojenského materiálu z vlastných zásob, resp. zakúpeného v SR v počte 22 ks: generátor VG-7500 v počte 3 kusy, elektropneumatický ventil v počte 6 kusov, plniace zariadenie nábojových pásov pre kanón 2A 42 v počte 4 kusy, valivé ložisko v počte 6 kusov a menič energie v počte 3 kusy, a to z územia Slovenskej republiky do Kórejskej republiky v rozpore s udelenou licenciou na vývoz č. V 909/0119 reexport AC 8334 zo dňa 08.09.2009, na základe čoho žalovaný vyhodnotil takúto zahraničnoobchodnú činnosť s vojenským materiálom za činnosť bez platne udelennej licencie.

V.

Právny názor NS SR

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z.) dospel k záveru, že napadnutý rozsudok krajského súdu je potrebné zmeniť a žalobu zamietnuť. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 3 O.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 25. januára 2017 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p.).

Podľa § 14 ods. 3 zákona č. 179/1998 Z.z. oprávnená osoba môže vykonávať zahraničnoobchodnú činnosť s vojenským materiálom len na základe, v rozsahu a za podmienok ustanovených v tomto zákone a udelennej licencie.

Podľa § 14 ods. 5 zákona č. 179/1998 Z.z. oprávnená osoba uvedená v odsekoch 1 a 2 je povinná požiadať o udelenie licencie na každý prípad zahraničnoobchodnej činnosti s vojenským materiálom.

Podľa § 15 ods. 5 písm. d) zákona č. 179/1998 Z.z. žiadosť o udelenie licencie treba doložiť pri reexporte vojenského materiálu žiadosťou o dovoznú licenciu súčasne so žiadosťou o vývoznú licenciu.

Podľa § 25 ods. 2 písm. c) zákona č. 179/1998 Z.z. pokutu od 3 320 eur do 166 000 eur ministerstvo obrany uloží tomu, kto obchoduje s vojenským materiálom bez vydania povolenia (§ 10 a 10a) alebo udelenia licencie (§ 16) alebo v rozpore s nimi.

Podľa § 25 ods. 5 zákona č. 179/1998 Z.z. výšku pokuty uloženej podľa odsekov 1, 2 a 3 určí ministerstvo obrany s prihliadnutím na

- a) mieru, význam a čas ohrozenia zahraničnopolitických a bezpečnostných záujmov štátu,
- b) hmotnú výšku škody vzniknutú protiprávnym konaním.

V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým súd zrušil napadnuté rozhodnutie žalovaného, ako aj jeho prvostupňové rozhodnutie a vec

vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

Preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal odvolacie dôvody žalovaného najmä z toho pohľadu, či boli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku.

Z obsahu súdneho spisu, ktorého súčasťou je aj administratívny spis, má odvolací súd za preukázané, že vojenský materiál z Bieloruskej republiky na základe licencie č. D 909/0188 reexport AC 8333 na územie Slovenskej republiky žalobca nedoviezol. Napriek tomu na základe vývoznnej licencie č. V 909/0119 reexport AC 8334 z územia Slovenskej republiky vojenský materiál na územie Kórejskej republiky vyviezol v počte 22 kusov. Žalobca teda vyviezol do Kórejskej republiky vojenský materiál bez platnej licencie, resp. v rozpore s udelenou licenciou na vývoz, ktorá je viazaná výhradne na konkrétnu licenciu.

Ďalej odvolací súd zistil, že rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Sžo/34/2013 zo dňa 27.06.2014 bol potvrdený rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 4S/109/2011-47 zo dňa 15.03.2013, ktorým krajský súd zrušil predchádzajúce rozhodnutie žalovaného č. RP 417/2011-1060 z 09.03.2011 z dôvodu nedostatočne odôvodnenej výšky uloženej pokuty.

Žalovaný viazaný právnym názorom súdu vyššej inštancie vyzval daňové orgány na zaslanie kópií daňových priznaní k dani z príjmov právnickej osoby za rok 2010 až 2013, súvah a výkaz ziskov a strát za tie isté roky, preskúmal finančnú situáciu žalobcu a dospel k rovnakému záveru ako v pôvodnom správnom konaní. V odôvodnení k výške pokuty uviedol, že jej výšku považuje za opodstatnenú z dôvodu, že je netolerovateľné, aby žalobca ako podnikateľ porušoval zákon, ktorým sa má kontrolovať obchodovanie s výrobkami obranného priemyslu. Výška pokuty vychádza z možného zisku žalobcu, ktorý žalovaný vypočítal rozdielom súm uvádzaných v oboch žiadostiach žalobcu podaných žalovanému dňa 05.08.2009. Z informácií získaných od daňových orgánov žalovaný dospel k záveru, že pokuta pre žalobcu nebude likvidačná, nakoľko tento každoročne vykazoval zisk približne 100.000 eur.

Žalovaný ďalej uviedol: „...pri určovaní výšky pokuty prihliadol správny orgán na charakter protiprávneho konania účastníka konania vyplývajúceho z ust. § 14 ods. 3 a ods. 5 zákona č. 179/1998 Z. z., na závažnosť a rozsah zistených nedostatkov, ktorým je vývoz vojenského materiálu do Kórejskej republiky v rozpore s udelenou licenciou č. V 909/0119 reexport AC 8334 z 08.09.2009 a tým vlastne vývoz "vlastného" vojenského materiálu, t. j. náhradných dielov na BVP v počte 22 ks zo zásob (nadobudnutého do ZTS-GTS) v trvaní dvoch dní 05.01.2010 a 27.07.2010 bez platne udelennej licencie, o čom sa správny orgán dozvedel náhodne pri posudzovaní žiadosti zo dňa 27.12.2010 o predĺženie licencií č. D909/0119 reexport AC 8333 z 08.09.2009 a licencie č. V909/0119 reexport AC 8334 z 08.09.2009."

Vzhľadom na uvedené považuje odvolací súd výšku uloženej pokuty za adekvátnu a dostatočne odôvodnenú a to v súlade s § 25 ods. 5 zákona č. 179/1998 Z. z. Pri preskúmaní výšky uloženej pokuty je potrebné vychádzať zo základných rovín pôsobenia sankcie - individuálnej a generálnej, pričom v preskúmanej veci, podľa názoru odvolacieho súdu, nebola pokuta uložená v zjavne neprimeranej výške vo vzťahu k spáchanému správnomu deliktu. V danom prípade v zmysle § 25 ods. 2 písm. c) zákona č. 179/1998 Z. z. správny orgán mohol uložiť pokutu od 3 320 eur až do výšky 166 000 Eur, pričom uložená pokuta 60 000 Eur je vzhľadom na všetky okolnosti prípadu primeraná a plní ako úlohu výchovnú, tak aj represívnu. Nemôže sa jednať o sankciu v zanedbateľnej výške, inak sa nedá predpokladať, že by splnila svoj účel. Odvolací súd nedospel k záveru, že o výške pokuty malo byť rozhodnuté inak ako rozhodol žalovaný. Žalovaný postupoval v súlade s právnym názorom súdu vyššej inštancie a uloženie pokuty ako aj jej výšku riadne odôvodnil, a to po preskúmaní finančnej situácie žalobcu.

Odvolací súd sa nestotožňuje s názorom krajského súdu, že žalovaný vec nesprávne právne posúdil. V tejto súvislosti musí odvolací súd zdôrazniť, že doterajšia ustálená judikatúra chápe nesprávne právne

posúdenie vo vzťahu k meritu veci, t. j. na prvom mieste ako nesprávnu aplikáciu právnej normy na riadne zistené skutočnosti vyplývajúce z merita veci, na druhom mieste ako nesprávny výber ustanovenia a v neposlednom rade ako nesprávny výber právneho predpisu. Je nespochybniteľné, že žalobca sa dopustil konania v rozpore s udelenou licenciou, čím porušil ustanovenie § 14 ods. 3 a ods. 5 zákona č. 179/1998 Z. z. Predmetom konania je uloženie sankcie za porušenie zákona z dôvodu vývozu vojenského materiálu v rozpore s udelenou vývoznou licenciou a nie posúdenie zákonnosti procesu udeľovania licencie. Porušenie zákona č. 179/1998 Z. z. bolo dostatočne preukázané, žalovaný si pre svoje rozhodnutie zadovážil dostatok podkladov, na základe ktorých zistil skutkový stav a aplikovaním príslušných zákonných ustanovení ustálil správny právny záver.

K uvedenému odvolací súd poznamenáva, že správne delikty právnických osôb sú postihované bez ohľadu na zavinenie, nakoľko zavinenie nie je pojmovým znakom správneho deliktu právnickej osoby. Podstatné je iba to, či k porušeniu zákona objektívne došlo, alebo nie. Subjektom deliktu je právnická osoba spôsobilá na protiprávne konanie (tzv. deliktuálna spôsobilosť, ktorá je spojená s jej vznikom a existenciou). Z toho vyplýva záver, že žalobca zodpovedá za porušenie povinnosti založenej na objektívnej zodpovednosti za správny delikt. Okolnosti ospravedlňujúce, resp. vysvetľujúce nesplnenie povinnosti nemajú právny význam pri otázke zodpovednosti za toto porušenie. Rovnako to platí aj v prípade žalobcu. Je preto irelevantné, či mal k protizákonnému konaniu žalobca motív, alebo nie.

Namietaný nesúhlas žalovaného s názorom krajského súdu, že konaním žalovaného bol porušený princíp právnej istoty, považuje odvolací súd za dôvodný. S argumentáciou krajského súdu, že „...je pravdou, že žalobca si mohol uvedenú chybu všimnúť a namietat ju za pomoci oprávneného prostriedku proti rozhodnutiu, na druhej strane možno uveriť žalobcovmu tvrdeniu, že konal v dobrej viere, že jeho žiadosti o udelenie vývoznnej licencie bolo vyhovené v rozsahu ako ju žiadal.“ sa odvolací súd nestotožňuje. Nakoľko ide o obchodovanie s vojenským materiálom, teda s citlivou a život ohrozujúcou komoditou, odvolávať sa v tomto prípade na konanie v dobrej viere sa javí ako účelové, vzhľadom na to, že žalobca ako dlhoročný obchodník s vojenským materiálom mal povinnosť skontrolovať udelenú licenciu. Rozhodovacia činnosť žalovaného nemohla oprávnene vzbudiť legitímne očakávanie žalobcu. Porušenie zákona č. 179/1998 Z.z. môže mať závažné dôsledky, hlavne pri podnikaní s touto komoditou, pri ktorej je riziko, že ju možno využiť na iné účely a preto nie je možné obchodovanie v rozpore s udelenou licenciou, ktorej obsah žalobca ani neskontroloval, odôvodňovať legitímnym očakávaním, či konaním v dobrej viere.

Právnym dôsledkom rozhodnutia správneho orgánu je jeho záväznosť, ktorá znamená, že zaväzuje tak adresáta správneho rozhodnutia ako aj správny orgán a všetky ďalšie orgány. Rozhodnutiu správneho orgánu pritom svedčí prezumpcia správnosti, pokiaľ zákonnými prostriedkami nedôjde k jeho zrušeniu alebo zmene.

(uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 13.01.2016, sp. zn. I. ÚS 8/2016)

S poukazom na judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky odvolací súd poznamenáva, že tým, že žalobca proti rozhodnutiu o udelení licencie nepodal rozklad, má sa za to, že rozhodnutie je zákonné, správne a záväzné, pokiaľ nedôjde k jeho zrušeniu či zmene zákonnými prostriedkami.

Na základe vyššie uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že žalovaný rozhodol správne, keď žalobcovi uložil pokutu za porušenie § 14 ods. 3 a ods. 5 zákona č. 179/1998 Z.z.. Spáchanie správneho deliktu žalobcom bolo preukázané, uložená sankcia sa javí ako opodstatnená a riadne zdôvodnená a preto odvolací súd v zmysle § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. a § 220 O.s.p. napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave zmenil tak, že žalobu zamietol.

O náhrade trov konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 2 a § 246c ods. 1 O.s.p. s poukazom na § 250k ods. 1 O.s.p., tak, že žalobcovi vzhľadom na jeho neúspech v konaní náhradu trov konania nepriznal. Žalovanému zákon priznanie trov konania neumožňuje.

S poukazom na ustanovenie § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok postupoval

odvolací súd v konaní podľa predpisov účinných do 30.06.2016 (zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.